

Lessen

Blok 2: les 1, 2, 5 (taak 5a), 16,
peiltaak week 3
Blok 3: eigen taken, les 14, les 19

Onderdeel

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Bewerkingen schattend uitrekenen in contexten waarbij dat zinvol is.

Bij dit doel gaat het erom dat de kinderen situaties herkennen waarbij het niet nodig is om precies te rekenen. Dit hebben ze in groep 7 blok 9 geleerd. In het dagelijks leven rekenen we heel vaak niet precies, maar ongeveer. Bij het oplossen van de contextproblemen bedenken de kinderen eerst welke som of sommen bij het verhaal hoort of horen. Daarbij moeten ze soms ook informatie halen uit afbeeldingen en moeten ze verschillende informatiebronnen combineren. Omdat er geschat mag worden, mogen de kinderen rekenen met makkelijke getallen. De som waarmee ze rekenen, schrijven ze onder de som. Dit is eigenlijk de kern van de lessen: kunnen de kinderen de som bedenken met makkelijke getallen? Het rekenwerk is dan niet moeilijk meer. Niveau F heeft meestal maar 1 bewerking; voor niveau S kunnen meer bewerkingen gecombineerd worden.

EXTRA MATERIAAL LES 1

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 2

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Je leert bewerkingen schattend uitrekenen, in contexten waarbij het zinvol is om te schatten.

groep 7 blok 9 doel 1

Hoeveel is het ongeveer?
Schrijf de som waar je mee rekent op in je rekenschrift.

$4 \times \text{€ } 206$

Bewerkingen

Je leert bewerkingen schattend uitrekenen, in contexten waarbij het zinvol is om te schatten.

groep 8 blok 2 doel 1

Hoeveel is het ongeveer?
Schrijf de som waar je mee rekent op in je rekenschrift.

$5 \times \text{€ } 795$

Je leert in welke volgorde je moet vermenigvuldigen, delen, optellen en aftrekken.

groep 6 blok 3 doel 2

Reken uit.
Reken eerst uit wat tussen haakjes staat.

$28 - (5 + 12) =$

Hulp

Hoeveel is het ongeveer? Reken met makkelijke getallen.

$6 \times \text{€ } 195,- \approx \text{€ } 1200,-$
ik reken: 6×200

$\text{€ } 1185,- + \text{€ } 3845,- + \text{€ } 5913,- \approx \text{€ } 11.000,-$
ik reken: $1000 + 4000 + 6000$

$\text{€ } 547,98 : 6 \approx \text{€ } 90,-$
ik reken: $540 : 6$

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Hoeveel is het ongeveer?

$271,205 \text{ km} : 9 \approx ?$

Schrijf de som waarmee je rekent op in je rekenschrift. Kies daarna het goede antwoord.

Hoeveel is het ongeveer?

Roos koopt 2 kastjes en 1 stoel. Hoeveel moet zij ongeveer betalen?

Schrijf de som op in je rekenschrift. Schrijf ook de som op waarmee je rekent. Reken uit met afgeronde tientallen.

antwoord: ongeveer €

Blok 2: les 3, 4, 5 (taak 5b), 16, peiltaak week 3
 Blok 3: eigen taken, les 14, les 19

Bewerkingen

HOOFDDOEL

Delen met kommagetallen bij sommen als $18,88 : 5,9$.

De strategie bij moeilijkere delingen met kommagetallen (waarbij je niet kunt hoofdrekenen) is hetzelfde als bij moeilijke vermenigvuldigingen met kommagetallen. Dit is aan de orde geweest in groep 7 en herhaald in blok 1. Eerst wordt een schatting gemaakt. Daarna wordt de som uitgerekend zonder komma's. Afhankelijk van de getallen kan dit kolomsgewijs of met de rekenmachine. Op basis van de schatting wordt dan de komma geplaatst. Het schatten van de uitkomst speelt dus een heel belangrijke rol. Schattend rekenen is geoefend in blok 9 van groep 7. In deze lessen mag bijna al het rekenwerk gedaan worden met de rekenmachine. Besteed niet te veel tijd aan cijferend rekenen. Dat wordt al gedaan in andere lessen. De kinderen mogen bij hun schatting getallen gebruiken waarmee ze makkelijk rekenen. Het mag een grove schatting zijn. Het schatten hoeft niet zo precies, want bij het na afloop juist plaatsen van de komma gaat het slechts om de orde van grootte.

EXTRA MATERIAAL LES 3

- instructie en verlengde instructie: wisbordje (per kind), rekenmachine (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 4

- instructie en verlengde instructie: rekenmachine (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Je oefent sommen als 12×64 en 22×64 met cijferen en je begrijpt wat je opschrijft.

groep 8 | blok 1 | doel 1

Reken uit met cijferen.

12×64

1 2	
6 4	×
□	

Vermenigvuldigen en delen

- Je leert delen met kommagetallen bij sommen als $18,88 : 5,9$.
- Je leert eerst te schatten, dan te rekenen met de rekenmachine en ten slotte de komma te plaatsen.

Je herhaalt cijferend vermenigvuldigen bij sommen als 22×65 en 36×65 .

groep 8 | blok 2 | doel 2

Schat eerst, plaats dan de komma.

deelsom	schatting	antwoord
$5151 : 17 =$	$5000 : 20 = 250$	303
$515,1 : 1,7 =$	$500 : 2 =$	□

groep 8 | blok 4 | doel 1

Reken uit met cijferen.

36×65

3 6	
6 5	×
□	

Hulp

$30,55 : 9,4 =$ **Stap 1:** Schat. → Het is ongeveer $30 : 10 = 3$.
Stap 2: Reken zonder komma's (met de rekenmachine): $3055 : 94 = 32,5$.
Stap 3: Kijk naar de schatting en plaats de komma: $30,55 : 9,4 = 3,25$.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Schat eerst, zet dan de komma op de goede plaats.

deelsom	schatting	antwoord
$3024 : 63 =$	$3000 : 60 = 50$	48
$30,24 : 6,3 =$	□	□

Vul in.
 Maak zelf de tabel met sommen af.

deelsom	schatting	antwoord
$9984 : 32 =$	$9000 : 30 = 300$	312
$998,4 : 3,2 =$	$900 : 3 = 300$	312
$99,84 : 3,2 =$	$90 : 3 = 30$	31,2
□	$9 : 3 =$ □	3,12

Lessen

Onderdeel

Blok 2: les 6, 7, 10 (taak 10a), 17, peiltaak week 4
 Blok 3: eigen taken, les 14, les 19

Verhoudingen

HOOFDDOEL

Optellen en aftrekken van ongelijknamige breuken ($\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{3} - \frac{1}{4}$).

EXTRA MATERIAAL LES 6

- geleide en verlengde instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 7

- geleide en verlengde instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Breuken

- Je leert breuken omzetten in kommagetallen en omgekeerd.
- Je leert breuken en kommagetallen vergelijken en op volgorde zetten.

- Je herhaalt het optellen en aftrekken van ongelijknamige breuken: $\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$.
- Je leert het optellen en aftrekken van ongelijknamige breuken: $\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{3} - \frac{1}{4}$.

Je leert een breuk met een breuk te vermenigvuldigen: $\frac{1}{3} \times \frac{3}{4}$ en $\frac{1}{3} \times \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{3} \times 6\frac{3}{4}$ en $\frac{1}{3} \times 3\frac{1}{4}$.

groep 7   blok 8   doel 3

Vul de breuk in.

$1,3 = \square$

groep 8   blok 2   doel 3

Reken uit. Vul de breuk zo klein mogelijk in.

$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} = \square$

groep 8   blok 2   doel 4

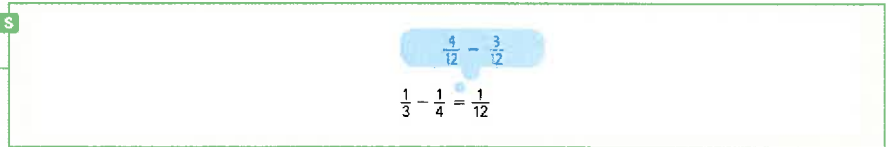
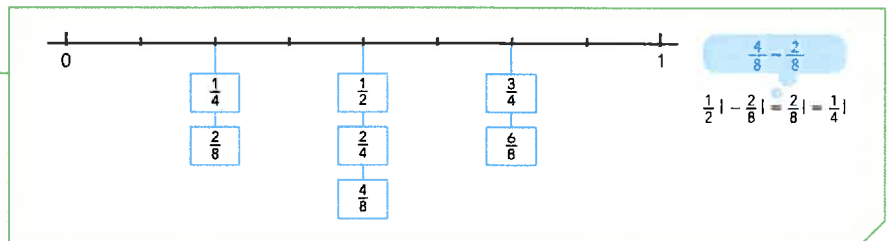
Welke som hoort erbij? Teken eerst in je rekenschrift.

Cees krijgt $\frac{1}{2}$ van $\frac{2}{5}$ reep.

som: $\square$

antwoord: $\square$

Hulp

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Reken uit. Vul de breuk zo klein mogelijk in.

$1\frac{8}{10} - 1\frac{1}{2} = \square$

Reken uit. Vul de breuk zo klein mogelijk in.

$1\frac{2}{5} + \frac{1}{2} = \square$

Lessen

Onderdeel

Blok 2: les 8, 9, 10 (taak 10b), 17, peiltaak week 4
 Blok 3: eigen taken, les 14, les 19

Verhoudingen

HOOFDDOEL

Een breuk met een breuk vermenigvuldigen, sommen als $\frac{1}{3} \times \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{3} \times 6\frac{3}{4}$.

EXTRA MATERIAAL LES 8

- geleide instructie: wisbordje (per kind)
- geleide en verlengde instructie en basistaak S-niveau: werkboek (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 9

- instructie S-nivea: werkboek (per kind)
- verlengde instructie: wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Breuken

- Je herhaalt het optellen en aftrekken van ongelijknamige breuken: $\frac{1}{2} + \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{2} - \frac{1}{4}$.
- Je leert het optellen en aftrekken van ongelijknamige breuken: $\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{3} - \frac{1}{4}$.

Je leert een breuk met een breuk te vermenigvuldigen: $\frac{1}{3} \times \frac{2}{4}$ en $\frac{1}{3} \times \frac{1}{4}$ en $\frac{1}{3} \times 6\frac{3}{4}$ en $\frac{1}{3} \times 3\frac{1}{4}$.

Je leert sommen als $\frac{2}{3} : \frac{1}{6}$ en $5\frac{2}{3} : \frac{1}{3}$ uitrekenen op de getallenlijn of met een verhoudingstabel.

groep 8 blok 2 doel 3

Reken uit. Vul de breuk zo klein mogelijk in.

$\frac{1}{2} + \frac{1}{4} = \frac{\quad}{\quad}$

groep 8 blok 2 doel 4

Welke som hoort erbij? Teken eerst in je rekschrift.

Gees krijgt $\frac{1}{2}$ van $\frac{2}{5}$ reep.

som:
 antwoord:

groep 8 blok 4 doel 3

Genoeg voor hoeveel vrienden? Vul in: 2, 3 of 10.

Er is $\frac{2}{3}$ pizza. Ieder krijgt $\frac{1}{3}$ pizza.

Genoeg voor vrienden.

Hulp

Er is $\frac{3}{4}$ reep. Ik eet $\frac{1}{4}$ daarvan op. Hoeveel eet ik op?

Ik eet 1 stuk op. Het zijn allemaal stukken van $\frac{1}{4}$. Dus ik eet $\frac{1}{4}$ reep op.

som: $\frac{1}{4} \times \frac{3}{4} = ?$ antwoord: $\frac{1}{4}$ reep

Er is $\frac{3}{4}$ reep. Ik eet $\frac{1}{2}$ daarvan op. Hoeveel eet ik op?

Ik verdeel alle stukken van $\frac{1}{4}$ in 2 kleine stukjes. Allemaal stukken van $\frac{1}{8}$. Er zijn 6 stukken en ik eet de helft op, 3 stukken. Dat is $\frac{3}{8}$ reep.

som: $\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} = ?$ antwoord: $\frac{3}{8}$ reep

Hoeveel punten zijn gehaald?

$100 : 4 = 25$
 $3 \times 25 = 75$

som: $\frac{3}{4} \times 100 = 75$ antwoord: 75 punten

Er is $3\frac{1}{4}$ reep. Ik eet $\frac{1}{3}$ daarvan op. Hoeveel eet ik op?

Ik eet 1 van de 3 hele reepen op. Dan nog $\frac{1}{3}$ van $\frac{1}{4}$ reep. $\frac{1}{4}$ is evenveel als $\frac{3}{12}$. Ik eet $\frac{1}{3}$ daarvan op, dat is 1 stukje. Het is een stukje van $\frac{1}{12}$. Ik eet dus $1\frac{1}{12}$ reep op.

som: $\frac{1}{3} \times 3\frac{1}{4} = ?$
 antwoord: $1\frac{1}{12}$ reep

Hoeveel liter samen?

$3 \times 1 + 3 = \frac{3}{4}$

som: $3 \times 1\frac{1}{4} = ?$
 antwoord: $3\frac{3}{4}$ l

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Reken uit.

$\frac{1}{5} \times 2500 = \frac{\quad}{\quad}$

$\frac{2}{3} \times 2500 = \frac{\quad}{\quad}$

Hoeveel chocola krijgt Timo? Je mag tekenen in je rekschrift. Vul de breuk in het antwoord zo klein mogelijk in.

Hij krijgt $\frac{1}{4}$ van $4\frac{1}{2}$ reep.

som:

antwoord: reep

Lessen

Onderdeel

Blok 2: les 11, 12, 15, 18
 Blok 3: eigen taken, les 14, les 19,
 peiltaak week 1

Meten en meetkunde

HOOFDDOEL

Rekenen met tijdsduur: berekenen in uren, minuten en seconde.

REKENWOORDENSCHAT

de tijdzone

EXTRA MATERIAAL LES 11

- geleide instructie: 1 dobbelsteen (per tweetal), wisbordje (per kind)
- observatieformulier.pdf

EXTRA MATERIAAL LES 12

- observatieformulier.pdf

Lesdoel

Tijd

- Je leert de weeknotatie op een kalender gebruiken.
- Je leert de tijdsduur berekenen in dagen, uren, minuten en seconden.
- Je leert een begintijd of eindtijd berekenen.

groep 7 | blok 2 | doel 5

Vul in.

Het is vandaag dinsdag in week 38. Overmorgen is het dag - 2023.

september 2023				
ma	4	11	18	25
di	5	12	19	26
wo	6	13	20	27
do	7	14	21	28
vr	8	15	22	29
za	9	16	23	30
zo	10	17	24	

groep 8 | blok 2 | doel 5

Hoeveel uur vroeger of later?

Amsterdam: 08:00

Brno: 14:00

Het is uur later dan in Amsterdam.

Hulp

Amsterdam	Londen	New York	Moskou
08:00	07:00	02:00	10:00
	1 uur vroeger dan in Amsterdam	6 uur vroeger dan in Amsterdam	2 uur later dan in Amsterdam

De trein vertrekt om 13:30

De trein komt aan om 17:04

De reis duurt 3 uur en 34 minuten.

Timeline: 13:30 → 16:39 (3 uur) → 17:00 (30 minuten) → 17:04 (4 minuten)

Het wereldrecord 10 km schaatsen is: 12:36:30 minuten

Sjoerd de Vries schaatsde de 10 km in: 14:49:95 minuten

Het verschil in tijd is 2 minuten en 13 seconden en 65 honderdsten van een seconde. Dit is: 2 minuten en 13,65 seconden. Je schrijft: 2:13:65 minuten.

Voorbeeldsommen uit de basistaak

Amsterdam: 08:00

Mexico-stad: 01:00

Amsterdam: 13:00

7 uur vroeger dan in Amsterdam

Hoe laat is het in Mexico-stad?

Op de klok in het blauwe vak zie je hoe laat het nu in Amsterdam is.

Hoelang duurt de vliegreis?

vertrek		aankomst		reistijd
12-09-2024	21:45 uur	13-09-2024	16:09 uur	<input type="text"/> uur en <input type="text"/> minuten